

KLAGANDE

Svensk Travsport (nedan ST)
Företrätt av
Förbundsjurist Göran Wahlman

MOTPART

Daniel Schützer, innehar B-licens

Ombud:
Advokat Staffan Uvabeck

ÖVERKLAGAT BESLUT

Svensk Travsports Ansvars- och Disciplinnämnd (nedan STAD) beslut den 15 november 2019, ärende nr 4, *bilaga 1*

I det överklagade beslutet ogillade STAD ST:s anmälan för brott mot Tävlingsreglemente för Svensk Travsport (nedan tävlingsreglementet) 38 §.

ÖVERDOMSTOLENS BESLUT

1. Överdomstolen fastställer STAD:s beslut.
2. ST ska till Daniel Schützer utge ersättning för ombudsarvode med 28.869 kronor.

YRKANDEN I ÖVERDOMSTOLEN

ST har yrkat att Överdomstolen med ändring av STAD:s beslut dömer Daniel Schützer för brott mot tävlingsreglementets 38 §.

Daniel Schützer har motsatt sig att beslutet ändras och har med stöd av 79 § tävlingsreglementet yrkat, att ST ska utge ersättning för de särskilda kostnader han åsamkas i påföljdsärendet.

HANDLÄGGNING

Muntliga förhandlingar var utsatta i april 2020 och i september 2020. Båda dessa tillfällen har ställts in med anledning av rådande coronapandemi. Överdomstolen har hållit muntlig förhandling via videokonferens den 14 december 2020. Vid förhandlingen har ST genom förbundsjuristen Göran Wahlman, Daniel Schützer och hans ombud, advokat Staffan Uvabeck, närvarat. Vittnet Peter Kallings har hörts via videokonferens och vittnet Nina Lundin har hörts per telefon.

UTVECKLANDE AV TALAN

ST, som vidhåller sin vid STAD förda talan, har förtydligat att förseelsen avser att Schützer den 21 april 2019 genom bränning orsakade hästen Bobbery ett inte obetydligt lidande. Det var och är förbjudet att vidta behandlande åtgärder och operativa ingrepp, om dessa inte erfordras av veterinärmedicinska skäl. Bränningen av Bobbery med uppemot 50 avsatta brännmärken på hästens högra bakben och en efterföljande och utdragen smärta borde aldrig ha utförts. En gaffelbandsskada behandlas inte på sådant sätt. Det är försvårande att hästen efter ingreppet inte fick den smärtlindring som erfordrades.

Daniel Schützer har anfört att han i första hand inte omfattas av tävlingsreglementets bestämmelser, eftersom han utförde åtgärden i sin egenskap av veterinär och inte i egenskap av tränare. Skulle Överdomstolen finna att Schützer omfattas av tävlingsreglementets bestämmelser, ska ansvar inte utdömas, eftersom bränningen var i linje med vad som var godtagbart på grund av beprövad erfarenhet. Bränningen hade gynnsam verkan på läkningen av gaffelbandsskadan och Bobbery blev återställd och har tävlat. Den 21 april 2019 var bränning inte förbjuden i vare sig tävlingsreglementet eller i annat av ST utgivet regelverk. Inte heller var bränning förbjudet i Djurskyddslagen, Djurskyddsförordningen eller i någon av Jordbruksverket utfärdade författningar eller tillämpningsföreskrifter.

UTREDNINGEN I ÖVERDOMSTOLEN

Utredningen i Överdomstolen är i huvudsak densamma som vid STAD.

ST har som ny skriftlig bevisning åberopat utskrift av utredningssamtal, genomfört den 16 maj 2019, mellan ST:s dåvarande säkerhetschef Steen Morten Johansen och Schützer. ST har därutöver åberopat Ansvarsnämnden för Djurens hälso- och sjukvårds beslut, meddelat den 19 februari 2020, dnr 3.1.7-19/68. I beslutet tilldelade Ansvarsnämnden Schützer disciplinpåföljd i form av erinran för den bränning som är föremål för Överdomstolens prövning. Ansvarsnämnden anförde i sitt beslut, att det inte kan betraktas som lege artis (*i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet, Överdomstolens anmärkning*) att behandla en gaffelbandsskada på en häst med bränning såsom Schützer gjort.

Tilläggsförhör har hållits med Daniel Schützer, som, utöver vad som antecknats i STAD:s beslut, uppgett sammanfattningsvis följande. Efter att det uppmärksammats i media och på Internet att han utfört bränningen på Bobbery, gjorde han egna sökningar på Internet och fann, att annan häst i närtid hade genomgått bränning för behandling av en gaffelbandsskada med gynnsamt resultat. Bränningens syfte var att få en ökad blodtillströmning i det område som gaffelbandsskadan fanns. Läkningen skulle påskyndas. Under läkningstiden såg han dagligen till hästen och var noga vaksam på signaler huruvida hästen uppträdde som om den hade smärtor. Några sådana signaler visade sig inte. Sammanfattningsvis menar Schützer att bränning vid behandling av en gaffelbandsskada står i överensstämmelse med beprövad erfarenhet inom veterinäryrket. Schützer är fundersam över att han tilldelades en erinran av Ansvarsnämnden för Djurens hälso- och sjukvård. Om nämnden ansåg att bränning inte längre ska tillämpas, borde föreskrifter i författningstext ha kungjorts och inte, som nu har skett, att nämnden genom beslut klargör framtida praxis. Enligt Schützers mening är det inte ovanligt inom veterinärkåren att det finns olika uppfattningar avseende behandling av skador hos häst.

Tilläggsförhör har på ST:s begäran hållits med VMD Peter Kallings, som sammanfattningsvis vidhållit de uppgifter han lämnat vid förhör vid STAD och tillagt att numera har flera länder infört ett förbud mot bränning. Han själv är helt emot att bränning är tillåten beträffande behandling av harhas eller överben. Det finns andra behandlingsmetoder som är bättre ur behandlingssynpunkt och framförallt skonsammare för hästen. Enligt Kallings mening visar Ansvarsnämndens för Djurens hälso- och sjukvårds beslut att den gängse uppfattningen i april 2019 var att bränning inte var lege artis.

Tilläggsförhör har på Schützers begäran ägt rum med Veterinären Nina Lundin, som anfört att behandlingsåtgärder med stöd av lege artis föreligger till dess ett uttryckligt förbud mot en behandlingsform meddelats. Bränning har mer och mer fasats ur men förekommer alltså vid behandling av harhas.

ÖVERDOMSTOLENS SKÄL FÖR SITT BESLUT

Tävlingsreglementets 38 § föreskriver att olämplig behandling av häst – oavsett tid och plats – ska bestraffas. I tillämpningsanvisning anges, med hänvisning till tävlingsreglementets 2 §, att Djurskyddslagens regler är grundläggande för behandling av häst. I tävlingsreglementets 2 § 1 st anges att häst ska behandlas väl och skyddas mot lidande och sjukdom. Person underställd reglementet ska känna till innebörden av Djurskyddslagen, Djurskyddsförordningen och Jordbruksverkets författningar och tillämpningsanvisningar om djur- och smittskydd.

ST:s Karenstids- och Förbudslista (förbudslistan) innehåller fr o m 1 juli 2020 (avsnitt 4.5) ett förbud mot metoder som används i syfte att påverka cirkulationen i huden och underliggande vävnad om de orsakar obehag, smärta eller hudskador hos hästen.

På av STAD redovisat skäl är Schützer underställd tävlingsreglementet.

Överdomstolen har tidigare avgjort ärenden angående olämplig behandling av häst.

I ÖDB 18/1995 var fråga om sammanbindning av tre ben på häst - s.k. hållning - varefter hästen stod fastbunden i denna position under 15 - 20 minuter. Ansvar yrkades mot hästens tränare, inte för olämplig behandling av häst men väl för att ha skadat travsportens anseende. Påföljden bestämdes till böter. I målet inhämtades ett yttrande från Jordbruksverket, som anförde att åtgärden stred mot 2 och 6 §§ dåvarande Djurskyddslagen samt att hästen ”behandlats synnerligen olämpligt”.

Övriga tidigare avgöranden avser främst fall där tränare eller körsven utdelat slag med spö eller annat föremål mot häst i samband med träning eller efter avslutat tävlingslopp. Överdomstolen har i nedan angivna ärenden fällt till ansvar för olämplig behandling av häst, se ÖDB 03/1985, ÖDB 05/1994, ÖDB 06/1995 och ÖDB 05/2002.

En gemensam omständighet i nu redovisade ärenden är att hästen utsatts för uppsåtligt våld, som framkallat smärta, olägenhet och lidande.

På senare år har Överdomstolen prövat frågan om ansvar för tränare, som låtit häst tävla utan skor eller hovbeslag och som efter loppet varit skadad och blött från hov. I ÖDB 15/2014 fastställde Överdomstolen att tränarens ansvar i en sådan situation för uppkommen skada skulle ses som i det närmaste strikt.

Parterna har vid Överdomstolen vidhållit sin gemensamma uppfattning att det saknas vetenskapligt belägg för att bränning har effekt vid behandling av en gaffelbandsskada.

Parterna är oense om huruvida behandlingsmetoden ändå kan användas med stöd av beprövad erfarenhet.

Överdomstolen ansluter sig till STAD:s konstaterande att behandlingsmetoden, om än i numera ringa omfattning, förekommer. Det framgår att bränning är tillåten vid behandling av harhas och överben.

ST har vid utförandet av sin talan tryckt på att tävlingsreglementet hänvisar till svensk djurskyddslagstiftning och utfärdade tillämpningsanvisningar. Fokus har lagts på att operativa ingrepp endast får göras när veterinärmedicinska skäl motiverar sådana. Det har inte gjorts gällande att bränning vid tiden för Schützers handlande var uttryckligen förbjudet i vare sig tävlingsreglementet, lag eller annan föreskrift.

Ordalydelsen i tävlingsreglementets 38 § ger i ett fall som detta ingen närmare vägledning om vad som avses med olämplig behandling av häst. Det möter tillämpningssvårigheter att, utan uttryckligt förbud, klassa ett veterinärt ingrepp som olämplig behandling endast på den grunden att behandlingen kan ge upphov till smärta hos djuret. För att ansvar i ett fall som detta ska kunna ådömas någon, måste detta med tydlighet framgå av uttryckliga regler eller av annan föreskrift.

Schützer, som är veterinär och B-tränare, har uppenbarligen använt behandlingsmetoden bränning i förvisning om att den var vedertagen och därmed tillåten. Det finns inget i utredningen som pekar på att åtgärden utfördes i syfte att skada eller tillfoga hästen ett lidande. Vad Ansvarsnämnden för Djurens Hälso- och Sjukvård anfört i sitt beslut saknar betydelse vid bedömningen av Schützers, i hans egenskap av ansvarig tränare för hästen, ansvar för brott mot tävlingsreglementet,

Mot denna bakgrund och då Överdomstolen i övrigt ansluter sig till STAD:s överväganden och slutsatser ska STAD:s beslut inte ändras.

Schützer är berättigad att få ersättning för de särskilda kostnader han åsamkats i påföljdsärendet. ST, som fått del av kostnadsanspråket, har inte haft några synpunkter på beloppets skälighet.

Av tävlingsreglementet framgår att talan inte kan föras mot Överdomstolens beslut.

På överdomstolens vägnar

Olle Sohlberg

I ärendets handläggning har deltagit Olle Sohlberg (ordförande), Lars Morell (referent), Stefan Wendén, Seymor Wegebrand och Charlie Lindberg (enhälligt).

**Svensk Travsport
Ansvarsnämnden
Ärende nr 4**

BESLUT

meddelat i Stockholm den 15 november 2019

PARTER

Svensk Travsport
Företrädare Göran Wahlman

MOTPART
Daniel Schützer
Ombud: Advokat Staffan Uvabeck

ANSVARSYRKANDE

Daniel Schützer är B-licensinnehavare på Årjängs travbana. Daniel Schützer är även legitimerad veterinär. Hästen Bobbery, vilken Daniel Schützer är ansvarig tränare för, behandlades den 21 april 2019 av Daniel Schützer med ett flertal punktformiga brännmärken på baksidan av kotan och ca en tredjedel upp på baksidan av skenan på höger bakben.

Daniel Schützer polisanmälades samt anmälades till Ansvarsnämnden för Djurens Hälso- och Sjukvård för den aktuella behandlingen. Polisanmälningen är nedlagd medan ärendet hos Ansvarsnämnden för Djurens Hälso- och Sjukvård ännu inte är avgjort.

Svensk Travsport har på eget initiativ, efter att behandlingen blev offentlig, igångsatt en utredning och denna utredning har lett fram till denna anmälan om olämplig behandling av häst.

Veterinärförbundets Hästsektions normgrupp för veterinär hästpraktik har uttalat att, då det inte finns några vetenskapliga belägg för denna behandlingsmetod, bränning vid ortopediska lidanden på häst inte kan rekommenderas i modern hästsjukvård.

Daniel Schützer har gjort sig skyldig till olämplig behandling av häst. Han har därigenom gjort sig skyldig till brott mot 38 § Svensk Travsports Tävlingsreglemente.

Daniel Schützer bestrider ansvar. Han vitsordar att det inte finns några vetenskapliga belägg för att bränning fungerar. Däremot anser han inte att

behandlingen är i strid med beprövad erfarenhet. Han anser vidare att han som B-licensinnehavare inte kan ansvara för behandlingar som en veterinär vidtar.

UTREDNING

Daniel Schützer har uppgett att han blev legitimerad veterinär år 2000 och att bränning som behandlingsmetod nämndes under utbildningen. Han har arbetat som distriktsveterinär och som privatpraktiserande veterinär från år 2006 med enbart häst. I Värmland där han är verksam använder sig fyra av tio veterinärer av bränning som behandlingsmetod. Han brände Bobbery 1-1,5 mm djupt i huden och hästen hade då getts lugnande och lokalbedövande preparat. Han gjorde sedan en smärtbedömning av hästen varje dag under sex veckors tid och kontrollerade att hästen hade normala värden, att han stod med full belastning och att han åt som han skulle. Graden av hälta var densamma innan och efter behandlingen. Han har använt sig av metoden tidigare och samtliga behandlade hästar har kommit till start efter lång vila. Han genomförde behandlingen för att uppnå en bättre läkningsprocess.

VMD Peter Kallings har hörts på Svensk Travsports begäran. Han anser inte att behandlingsmetoden är förenlig med vetenskap och beprövad erfarenhet och anser att det är oetiskt att använda metoden. Han anser att det rör sig om djurplågeri och olämplig behandling av häst. Detta synsätt uppkom redan på 1980-talet. Han hänvisar till ett flertal artiklar i veterinärmedicinska tidskrifter och uttalanden från ett antal internationella veterinärorganisationer. Veterinärhögskolan lär inte heller ut metoden under utbildningen. Han anser inte att bränning är lege artis förutom vid behandling av harhas/spatt och överben. Det är enligt hans mening en pseudoåtgärd som är ett bra sätt att få hästen att vila en längre tid.

Veterinär Nina Lundin har hörts på Daniel Schützers begäran. Hon har varit veterinär sedan år 1980 och har arbetat med häst hela tiden. Bränning var tidigare en vanlig behandlingsmetod, men har numera fasats ut. Hon brände själv en harhas för en vecka sedan och känner inte till ett förbud att använda metoden vid gaffelbandsskador. Hon anser att behandlingen, trots att den är lite förlegad, är lege artis och tror att den har effekt.

Numera finns det i karenstids- och förbudslistan inom Svensk Travsport ett förbud mot bränning som behandlingsmetod förutom vid harhas och överben. Detta förbud infördes efter behandlingen av Bobbery.

NÄMNDENS BEDÖMNING

Invändningen om att en tränare inte kan hållas ansvarig för behandlingar som en veterinär vidtar aktualiseras inte eftersom Daniel Schützer själv behandlat hästen. Dessutom ankommer det på tränaren att förvissa sig om vilka behandlingar som vidtas på hästar i träning.

Det förbud som införts i karenstids- och förbudslistan mot bränning som behandlingsmetod, utom i vissa undantagsfall, infördes efter behandlingen av Bobbery och kan inte ges retroaktiv effekt. Något förbud har således inte förelegat vid behandlingstidpunkten och polisanmälan rörande djurplågeri är nedlagd. Nomgruppens uttalande är, som de själva säger, en rekommendation som inte har någon juridisk förankring.

Parterna är överens om att det inte finns något vetenskapligt belägg för att behandlingsmetoden har effekt. Däremot är de oeniga om huruvida behandlingen står i strid med beprövad erfarenhet. Mot bakgrund av att behandlingsmetoden praktiserats bland flera veterinärer, bl.a. vittnet Nina Lundin, och att det inte vid behandlingstillfället funnits något förbud mot metoden vid behandling av gaffelbandsskador finner Ansvarsnämnden att Daniel Schützer inte har gjort sig skyldig till olämplig behandling av häst.

Anmälan mot Daniel Schützer ska således ogillas.

NÄMNDENS AVGÖRANDE

Ansvarsnämnden ogillar Svensk Travsports anmälan mot Daniel Schützer.

ÖVERKLAGANDE

Talan mot Ansvarsnämndens beslut får föras hos Svensk Travsports överdomstol.

Överklagandet skall vara skriftligt och ha kommit in till Svensk Travsport inom 14 dagar från den dag klaganden fick del av beslutet. Om beslutet överklagas kan därefter också motparten överklaga beslutet. Det skall då ske inom en vecka från det att tiden för överklagande gick ut för den som först överklagade.

För Ansvarsnämnden

Sari Olausson

I avgörandet har deltagit Sari Olausson, Björn A Samuelson, Sven Eriksson och Hans Bernhardsson. Beslutet är enhälligt.

